

Poslovno udruženje komunalnih preduzeća **KOMDEL**

Beograd, Branka Krsmanovića 13

Tel/Fax: 011 2402098, Tel: 011 2400 227

E-mail: komdel@ttigroup.co.rs www.ttigroup.co.rs

Stručna služba: **TTI Group** d.o.o. Beograd

Beograd, novembar 2023. godine

INFORMACIJA 28

POKRENUTA INICIJATIVA PREMA VLADI ZA IZMENU SMERNICA

Posle donošenja *Uredbe o utvrđivanju elemenata godišnjeg programa poslovanja za 2024. godinu, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja za period 2024 -2027 godine javnih preduzeća i drugih oblika organizovanja koji obavljaju delatnost od opšteg interesa* sa pratećim Smernicama, koja je stupila na snagu 29-tog oktobra, bilo je jasno da će ograničenje rasta mase zarada od najviše 10%, mnogim javnim komunalnim preduzećima izazvati ozbiljne probleme.

Tim povodom, a na inicijativu većeg broja članica, u JKP Gradska čistoća iz Beograda u sredu 31. oktobra, održan je sastanak Predsedništva KOMDEL-a na kome je dogovoreno da se Udruženje zvanično obrati Vladi sa inicijativom da se izmeni sporan deo Smernica (Tačka 6 – Plan zarada i zapošljavanja).

Dopis sa potpisima Marka Popadića, u svojstvu Predsednika Upravnog odbora KOMDEL-a i Mirjane Đoković, u svojstvu Predsednice Skupštine KOMDEL-a, zvanično je upućen Predsednici Vlade Republike Srbije, a istovremeno je dostavljen resornom Ministru građevine, saobraćaja i infrastrukture, Ministru finansija, Ministru privrede, kao i Privrednoj komori Srbije. Sadržaj dopisa, prenosimo u celini.

Poštovana gospođo Brnabić,

*Kao što Vam je svakako poznato, na naša **komunalna preduzeća** čiji su osnivači jedinice lokalnih samouprava u kojima je **više od 50 hiljada zaposlenih**, pored opštih propisa koji se odnose na sve privredne subjekte, primenjuju se i drugi propisi kojima se u interesu građana i privrede na neki način ograničava njihova tržišna sloboda i štiti opšti (javni) interes. Na ovaj deo naše privrede se kao na druge korisnike javnih sredstava, primenjuju restriktivne odredbe Zakona o budžetskom sistemu poput ranijeg umanjenja zarada ili još uvek aktuelne „zabrane“ zapošljavanja. Obzirom da posluju u pravnoj formi „javno preduzeće“, **JKP u potpunosti potpadaju pod dejstvo Zakona o javnim preduzećima** na osnovu koga je Vlada nedavno donela **Uredbu o sadržini godišnjih programa poslovanja za 2024. godinu, a koja je neposredni povod za ovo obraćanje.***

*U Smernicama koje su kao sastavni deo Uredbe za javna komunalna preduzeća obavezujuće, u delu kojim se definiše način na koji treba planirati zarade za narednu poslovnu godinu, između ostalog stoji i ova, po nama **sporna formulacija:***

*„Ukupna godišnja masa sredstava za zarade zaposlenih, prosečna zarada starozaposlenih, posloводства i ukupna prosečna zarada iz Priloga 11 može se uvećati **za najviše 10%** u odnosu na planiranu masu sredstava za zarade, odnosno prosečnu zaradu u 2023. godini, u skladu sa finansijskim mogućnostima javnog preduzeća, a nakon izmene opšteg akta.“*

Ograničenje rasta mase zarada na najviše 10% ni na koji način ne bi bilo sporno, kada bi toliko bio rast minimalne zarade garantovane Zakonom o radu koji su JKP u obavezi da primenjuju. Međutim to sada nije slučaj. Naime, već je doneta odluka kojom je minimalna cena rada u narednoj godini povećana na 271 RSD/h što je rast od 17,8%, koji je čak za **7,8 indeksnih poena brži od dozvoljenog rasta mase zarada zaposlenih u svim javnim, pa i javnim komunalnim preduzećima.**

Posledice su višestruke. Sindikati i zaposleni u komunalnim preduzećima su očekivano nezadovoljni zbog nedovoljne brige o njima, ali tu uz ove subjektivne stoje i objektivni razlozi za brigu. Zbog bržeg rasta minimalne zarade već od januara 2024. godine izvesno će se povećati broj zaposlenih u JKP kojima se zarade silom zakona dopunjuju do minimalca, gde treba imati u vidu da **već sada ima dosta preduzeća u kojima dobar broj zaposlenih prima minimalnu ili njoj blisku zaradu. Kod ovih „najsiriromašnijih“ preduzeća, pošto većina zaposlenih već prima minimalnu zaradu, rast mase zarada nužno će morati da bude veći od 10%. Rukovodstvo ovih preduzeća i njihovi osnivači će morati da biraju da li da masu zarada formiraju u skladu sa Smernicama ili da ne poštuju do kraja Zakon o radu čime rizikuju radne sporove u kojima nemaju dobre argumente sa kojima bi se „branili“.**

Najjednostavnije rešenje za prevazilaženje ove neusaglašenosti je izmena spornog dela Smernica gde predložimo sledeću fleksibilniju formulaciju:

„Ukupna godišnja masa sredstava za zarade zaposlenih, prosečna zarada starozaposlenih, poslovodstva i ukupna prosečna zarada iz Priloga 11 može se uvećati ~~za najviše 10%~~ u odnosu na planiranu masu sredstava za zarade, odnosno prosečnu zaradu u 2023. godini, u skladu sa finansijskim mogućnostima javnog preduzeća, a nakon izmene opšteg akta **NAJVIŠE DO NIVOA RASTA MINIMALNE ZARADE ZA 2024. GODINU UTVRĐENE NA OSNOVU ZAKONA O RADU.**“

Ova fleksibilnija formulacija dala bi veći prostor jedinicama lokalnih samouprava da ceneći sve, kreiraju politiku raspodele prema konkretnim prilikama na lokalnu. Onim „boljestojećim“ preduzećima u kojima su zarade veće od proseka i u kojima sada nema dopunjavanja do minimalca, JLS bi mogle da dozvole rast mase čak i manji od 10%. Ali istovremeno, onim preduzećima kod kojih je to nužno, lokalne samouprave bi imale pravo da odobre veće povećanje mase (najviše do 17,8%) čime bi se ne samo umanjilo nezadovoljstvo zaposlenih, već i stvorili preduslovi za normalno poslovanje.

Imajući u vidu predstojeće parlamentarne i lokalne izbore i činjenicu da trenutna smernica može uticati veoma negativno na rad samih preduzeća, kao i na 50.000 zaposlenih u ovim preduzećima, ali može izazvati i negativnu reakciju reprezentativnih sindikata, u ime naših članica, **molimo da ovu inicijativu pažljivo razmotrite i da u interesu svih zajedno dođemo do rešenja** kojim se bez bilo kakvog dodatnog opterećenja konsolidovanog budžeta Republike Srbije, omogućava javnim komunalnim preduzećima i lokalnim samoupravama da programe poslovanja za narednu godinu donesu u skladu sa realnim potrebama i mogućnostima.

Uz dopis u prilogu, dostavljeni su konkretni uporedni podaci o nivou i politici zarada u javnim komunalnim preduzećima iz KOMDEL-ovih redovnih informacija, a koji na najbolji način ilustruju dubinu problema. Obzirom na težinu problema i moguće posledice, verujemo da će Vlada Republike Srbije na čelu sa Predsednicom, pravovremeno reagovati na ovu inicijativu, o čemu će sve članice biti promptno informisane.